

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Hare Excellentie mevrouw C.J. Schouten
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Doorkiesnummer
026-3552400
Inlichtingen bij
Secretaris
Vertrouwelijkheid
openbaar
Ons kenmerk
V028-2021

Datum 14 oktober 2021

Onderwerp Standpunt Veiligheidsberaad over aanbeveling OvV-rapport stalbranden

Hooggeachte mevrouw Schouten,

Op 23 maart 2021 heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid een rapport gepubliceerd over stalbranden.¹ Dit rapport bevat ook een aanbeveling voor het Veiligheidsberaad en het Verbond van Verzekeraars, te weten:

“Verdiep de onderzoeken naar en analyses van stalbranden en benut de opgedane kennis voor het terugdringen van het aantal landbouwhuisdieren dat omkomt door stalbrand. Hierbij moeten in elk geval de volgende onderwerpen aandacht krijgen:

- a. Brandoorzaak en het brandverloop.
- b. Werking van brandveiligheidsmaatregelen.
- c. Factoren en omstandigheden die de overlevingskansen van dieren hebben vergroot.”

Het Veiligheidsberaad onderschrijft het belang van het terugdringen van stalbranden en van het aantal landbouwhuisdieren dat hierbij omkomt. Zoals de Onderzoeksraad voor Veiligheid in zijn rapport constateert, is de stalbrandveiligheid voor landbouwhuisdieren de afgelopen acht jaar verslechterd. Het aantal dodelijke stalbranden is tussen 2012 en 2020 niet structureel afgenomen. Het aantal dieren dat hierbij gemiddeld per jaar omkomt is zelfs toegenomen. De gevolgen van een stalbrand zijn vaak desastreus voor dieren in die stal en zeer ingrijpend voor veehouders, alsook voor de betrokken hulpverleners.

Het Veiligheidsberaad is van mening dat het terugdringen van het aantal dodelijke stalbranden om aanscherping vraagt van beleid en wetgeving rond brandveiligheidseisen van veestallen. Om deze aanscherping te kunnen voeren is aanvullend onderzoek nodig. Hieronder licht ik dit standpunt nader toe.

Zoals ook de Onderzoeksraad concludeert, bieden normeringen en eisen in de huidige wet- en regelgeving weinig mogelijkheden om de stalbrandveiligheid te verbeteren. De bouwregelgeving beperkt zich tot nieuw- en verbouw van stallen; voor het brandveiliger maken van bestaande stallen is er nauwelijks wet- en regelgeving. Het gebrek aan wet- en regelgeving beperkt de mogelijkheden van gemeenten en provincies om eisen te stellen aan en toezicht te houden op de brandveiligheid van stallen.

¹ Zie de website van OvV: <https://www.onderzoeksraad.nl/nl/page/15347/stalbranden>

Om te komen tot adequate wet- en regelgeving om het aantal dierlijke slachtoffers van stalbranden substantieel te verminderen, is ons inziens eerst meer onderzoek nodig naar de oorzaken van dodelijke stalbranden. Het is daarbij niet alleen van belang om de brandoorzaak te kennen (want die kan niet altijd worden voorkomen), maar ook om te weten wat na het ontstaan van brand heeft geleid tot omgekomen dieren. Dit biedt vervolgens inzicht in de maatregelen die kunnen worden genomen en de effectiviteit ervan. Ook de Onderzoeksraad concludeert in zijn rapport dat het inzicht in de problematiek van stalbranden beperkt is. Er vindt geen systematisch onderzoek plaats naar factoren die de overlevingskans van dieren bij een stalbrand kunnen vergroten. Hierdoor worden kansen gemist om het aantal dierlijke slachtoffers te beperken.

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) kan, om bovengenoemde aanscherping van beleid en wetgeving te voeden, in samenwerking met de 25 veiligheidsregio's onderzoek uitvoeren naar de oorzaken van dodelijke stalbranden. Er is door het IFV al een landelijke database opgezet waarin de resultaten van dergelijk onderzoek worden opgenomen. Het aantal onderzochte stalbranden is echter nog beperkt. Het onderzoeken van een stalbrand kost (gegeven ons stelsel) capaciteit en geld van de afzonderlijke veiligheidsregio's. Of een stalbrand wordt onderzocht is een regionale keuze op basis van prioriteiten.

Ons inziens zou een opzet vergelijkbaar met het meerjarig onderzoek van het IFV naar fatale woningbranden een goede basis kunnen bieden voor effectieve aanscherping van de wet- en regelgeving rondom de brandveiligheid van stallen. Concreet zou dit inhouden dat door het IFV in samenwerking met brandonderzoekers van de veiligheidsregio's gedurende vijf jaar alle dodelijke stalbranden worden onderzocht (gemiddeld 40 onderzoeken per jaar). Deze termijn van vijf jaar is nodig om gefundeerde conclusies te kunnen trekken over dodelijke stalbranden en is ook de termijn waarop een trendanalyse kan worden gemaakt. Vanuit het oogpunt dat de huidige situatie rondom stalbranden niet nog eens vijf jaar kan blijven bestaan, is daarbij een tussentijdse oplevering van resultaten na twee jaar aan te bevelen. Mogelijk kan hierop al beleid of wetgeving worden gebaseerd.

Een dergelijk onderzoeksprogramma omvat het monitoren van stalbranden, verzamelen van data middels gestructureerde vragenlijsten en brandonderzoek, het jaarlijks analyseren en rapporteren over de resultaten en het maken van trendanalyses. De kosten hiervoor bedragen indicatief € 70.000 per jaar (inclusief opstartkosten, zoals opstellen vragenlijst, opzetten digitaal systeem voor registratie en analyse, e.d.). Financiering vindt logischerwijs plaats door het Rijk, vanuit het doel de wet- en regelgeving aan te scherpen.

Ik stuur deze brief tevens in afschrift aan de minister van Justitie en Veiligheid, de heer Grapperhaus, vanwege diens stelselverantwoordelijkheid voor de veiligheidsregio's.

Met vriendelijke groet,

Dhr. H.M.F. Bruls
Voorzitter Veiligheidsberaad